

VARÁZSLATOS ÉS HÁTBORZONGATÓ ERDÉLYI EMLÉKEI IS VANNAK BORIS KÁLNOKYNAK

Sorsfordító háromszéki ajtók

Vezető német lapok publicistája, tudósítója az erdélyi származású Boris Kálnoky

A magyarokhoz akartam tartozni – így fogalmazta meg röviden, miért döntött úgy, hogy Németországból Magyarországra költözik Boris Kálnoky. A magyar származású német külpolitikai újságíró – aki nemrég elvállalta a Mathias Corvinus Collegium médiaskolájának vezetését – a Krónikának egyebek mellett azt is elmondta, Erdélyben a közösségépítésről, az identitásról, a közös sorsról is szól a sajtó.

» PATAKYISTVÁN

– *Die Presse, Die Welt* – milyen vezető német lapok tudósítójának, publicistájának lenni?

– Elsősorban nagy felelősséggel jár. Bármit ír az ember egy ilyen újságban, nemzetközi visszhangot válthat ki. Ezek tekintélyes lapoknak számítanak, és ha hiba van a szövegben, fontos tények nem stimmelnek, akkor a tekintély kárt szenvedhet. És akkor az újságíró hírnevéről még nem is beszélünk. Szóval nagyon oda kell figyelni.

– *Miért vállalta a Mathias Corvinus Collegium médiaskolájának vezetését?*

– Nehéz, komplex döntés volt. Végül azonban egyszerű dolog döntött: a származásom, az, hogy ki vagyok valójában. Az életem nem csak az újságírásról szólt. Az csupán a munkám volt. Még a Ceaușescu-korszak alatt, 1988-ban Tibor öcsém javaslatára édesapámmal Erdélybe utaztunk, azokba a falvakba, ahol a családjunk egykor élt. Szinte fizikai fájdalom volt, de felejthetetlen élmény is: emberek, akiknek egy szót sem értettem a nyelvből, úgy tekintettek ránk, mint odatartozókra. Sok helyen laktunk addig, de nem volt sehol olyan érzésünk, hogy kötődni is oda. Attól kezdve, ha nem is tudatosan, de arra összpontosítottunk, hogy hazatérhessünk. Öcsém Erdélybe tért vissza, én 1993-ban Magyarországra, miután – mint fiatal, feltörekvő újságíró – felmondtam a Die Weltnél. Senki sem értette, miért tettem meg ezt a lépést. Szabadúszó lettem, ami általában ugrás a halálba. Nem volt fix jövedelmem, de három

gyermekem már igen. Én viszont életem legjobb döntését hoztam. Ráadásul egy évvel később kétszer annyi pénzért vettek vissza tudósítóknak. Elkezdtem tanulni magyarul. Az ország része akartam lenni. A magyarokhoz akartam tartozni.

– *Az első élményeken túl, milyen emlékek kötik még Erdélyhez, ahonnan a családja származik?*

– Amikor először oda utaztunk, 1988-ban, Erdélyről semmit nem tudtam. Erről az időszakról, de a rendszerváltás utáni évekről is sok varázslatos, igaz, részben hátborzongató emlékem van. Gondoljunk csak a fekete márciusra, 1990-ben Marosvásárhelyen. Németországból telefonon tartottam a kapcsolatot Kincses Előd családjával. Ő volt akkor a magyarok egyik meghatározó hangja, az ő fejét követelték a románok. De manapság inkább a barátságok vonzanak oda, nem annyira az emlékek. Rendszeresen járok Háromszékre.

– *Pár évvel ezelőtt Háromszéken szervezett újságíróműhelyt. Milyenek voltak a tapasztalatai?*

– Életem egyik legszebb élménye volt. Akkor jöttem rá, hogy nincs nagyobb öröm, mint egy fiatal ember tehetségét felismerni, és segíteni ennek a tehetségnek a kibontakozásában. Ha ez a pár nap nem lett volna az életemben, nem biztos, hogy később elfogadom a Mathias Corvinus Collegium ajánlatát. Előfordul az életünk során, hogy

átmegyünk egy ajtón, és nem is sejtjük, hogy ez az ajtó egy új világba vezet. Ez a háromszéki újságíróműhely, amit saját pénzből szerveztem, egy ilyen ajtó volt. Pont úgy, mint korábban, 1988-ban a kőröspataki templom ajtaja, amelyen keresztül először beléptünk a misére. Ez vezetett abba az irányba, hogy ma a testvérem, Kálnoky Tibor ott éli az életét, s hogy én Magyarországon építettem az életemet, nem pedig Németországban.

– *Hogyan látja az erdélyi magyar médiát, mondjuk a magyarországgal összehasonlítva?*

– Sokkal hangsúlyosabb a lokális, helyi újságírás. Más szabályok működnek, mint a nemzetközi vagy a magyarországi nemzeti médiában. Természetesen az információról szól a szakma ott is, de fontos elem a közösségépítés. Az identitásról is szól a sajtó, a közös életéről, sorsról.

– *Vannak-e erdélyi tervei az ön által vezetett médiaskolának?*

– Van már egy Mathias Corvinus Collegium médiaskola Kolozsváron, Szabó Kata vezet. Nemrég ültünk össze gondolkodni a tevékenység összehangolásán. A jövőben biztos, hogy szorosabb lesz az együttműködés.

– *Végül nem hagyhatjuk ki az Európai Unió slágerkérdését: tapasztalatai alapján van sajtószabadság Magyarországon?*

– Van.

» Boris Kálnoky megosztaná szenvedélyét a diákjaival is

Boris Kálnoky székely apa és sziléziai anya faként született Németországban 1961-ben. Saját beszámolója szerint a szülei néhány évente új országba vagy városba költöztek, így gyermekkorát Németországban, az Egyesült Államokban, Hollandiában és Franciaországban töltötte, hat különböző városban. Az iskolát Párizsban fejezte be, Hamburgban politológiát hallgatott (1986-ban diplomázott), ezt követően csatlakozott a Die Welt német lap szerkesztőségéhez. „Amikor 1989-ben bekövetkezett a rendszerváltás, magyar gyökereim keletre húztak, és elkezdtem cikkezni Közép-Kelet Európáról. 1993-ban otthagytam felívelő karrieremet a Die Weltnél, és Budapestre jöttem szabadúszónak. Kilenc hónappal később visszacsábítottak, immáron tudósítónak. 2004-ben törökországi és közel-keleti tudósító lettem isztambuli székhellyel, ahonnan 2013-ban tértem vissza. 2015-ben ismételten kiléptem a Die Welttől, hogy újfent Magyarországon legyek szabadúszó. Noha továbbra is dolgozom nekik, most már párhuzamosan osztrák és svájci orgánomokkal is együttműködöm. Nem tudok írás nélkül élni, és ezt a szenvedélyt a diákjaimmal is szeretném megosztani” – írta Boris Kálnoky.

BALOGH LEVENTE

» VEZÉRCIKK

Károly, Ottó és Klaus

Most, hogy a szívéhez közel álló liberális kormány kezéből kicsúszni látszik a koronavírus-járvány elleni küzdelem, és a jelek szerint már két hónap sem választ el a soron következő parlamenti választásoktól, Klaus Iohannis államfő egyéb kampánytéma híján egész nyugodtan kiállhat, hogy a tavaszi performanszhoz hasonlóan hergeljen egy sort a magyarok ellen. Ezt bármiféle skrupulus nélkül megteheti, hiszen kiderült: nem hogy nem vonják vissza tőle a bukaresti diszkriminációellenes tanács által is magyarellenes uszításnak minősített és szankcionált megnyilvánulás miatt a korábban odaítélt Károly-díjat, de a héten mindezt megfejelték egy Ottó császár díjjal is, amelyet szerdán vehetett át Németországban. Az indoklás szerint Iohannis az európai egyesítés folyamatában játszott szerepének elismeréséért kapja a kitüntetést.

A díjat két évente osztják ki olyan személyiségeknek, akik sokat tettek az egységes Európáért, és érdemeket szereztek az európai gondolkodás népszerűsítésében.

A másik, nemzetközi Károly-díjnak nevezett elismerést a német származású román elnök azért kapja meg, mert az odaítélő bizottság szerint „kiemelkedő küzdelmet folytat az európai értékekért, a szabadságért és a demokráciáért, a kisebbségek védelméért és a kulturális sokszínűségért”.

Ha esetleg valaki nem emlékezne: Iohannis ezt az elismerésünamit azok után kapja meg, hogy tavasszal, amikor a szociáldemokrata irányítású parlament alsóháza hallgatólagosan elfogadta a Székelyföld autonómia-statútumát, televíziós nyilatkozatban intézett kirohanást a PSD és a magyarok ellen. A PSD-t azzal vádolta meg, hogy eladja Erdélyt a magyaroknak, és konkrétan azt állította: a szociáldemokraták lepaktáltak Orbán Viktorral.

Annak alapján, hogy mindezek ellenére az Ottó- és a Károly-díjra is méltónak tartják, fölmerül a kérdés, mi is minősül az európai egyesítésben játszott szerepnek, illetve az európai értékek és a kisebbségek védelmét célzó tevékenységnek a jeles német ítések szerint.

Kíváncsiak vagyunk például, mennyiben járul hozzá Európa egyesítéséhez az, hogy egy EU-tagállam elnöke nem is annyira burkoltan azzal vádolja meg egy szomszédos EU-tagállam kormányfőjét, hogy el akarja venni országa egy részét. Az is nagyon piszkálja a csőrünket, hogy pontosan miben minősül a kisebbségek védelme érdekében kifejtett tevékenységnek az, hogy a románokban megbúvó magyarellenességre rájátszva szította az indulatokat a romániai magyarok ellen, magyarellenes politikai kezdeményezések sorát provokálva ki.

Persze lehet, hogy a távoli Németországból mindez nem undorító, nem tűnik a kisebbség és egy szomszédos, szövetséges ország elleni uszításnak, de innen, ahol a kijelentései elhangzottak, és ahol a következményeket elszenvedjük, határozottan annak látszik.

Úgyhogy meg kell állapítanunk: nagyon nagy baj van azzal az Európával, amelynek egy Iohannis kaliberű alak a kitüntetendő hőse. És ahol a jogállamiságért és a demokráciáért máskor arrogáns vagy egyenesen hisztérikus megnyilatkozásokban aggodalmaskodó illetékesek most diszkréten félrenéznek. Vélhetően a mai Németország és Franciaország bölcsőjének számító Frank Birodalom megteremtője, Nagy Károly, vagy a Német-Római Birodalmat megszervező I. Ottó császár is meglepetten konstatálná, hogy egy ilyen figura kitüntetésén szerepel a nevük. Attól eltekintve ugyanis, hogy német származású és államfő, illetve hogy a szerda esti díjátadón üres kliséktől és bombasztikus lözungoktól hemzsegő „européer” szónoklatot tartott, kevés nagyszabású dolog mondható el róla: Iohannis a megalkuvó, behódoló, alattomos, cinikusan pragmatikus balkáni politikus tipikus megtestesítőjévé vált.

Igaz, Jürgen Linden, az aacheni székhelyű Nemzetközi Nagy Károly-díj Alapítvány elnöke kijelentette, hogy Románia államfője „elkötöztetett európai”, és attól, hogy a magyarok ellen uszított, szerinte nem lett nacionalista. És bármilyen furcsa, ezzel hajlamosak is vagyunk egyet érteni. Iohannis tényleg nem sovinizmusból hergelt a magyarok és Magyarország ellen. A kemény nacionalisták ugyanis legalább meggyőződésből teszik, amit tesznek. Ő viszont egyszerű, hideg politikai számításból, oportunitizmusból, ócska kampányeszközként használta a magyarellenes hergelést.

Ez pedig sokkal, de sokkal rosszabb.